

den første store Mand i Landet, nemlig Griffensfeldt, i Spidsen for Dannelsen af en heel Embedsclasse. (Barfod: I Aaret 1660 var han paa Reiser.) Ja i selve Aaret var han paa Reiser, saameget veed jeg ogsaa af Historien, det er imidlertid kun en Bagatel; men i dette Aar forandrede han sin hidtil fulgte Vej, indtil den Tid havde han vandret omkring og stræbt for Lærdommen, men fra den Tid stræbte han for Statskundskab, og da han kom hjem, tjente han dem af Adelen, som havde hjulpet til at indføre Souverainiteten, syng sig i Veiret, og blev den første Repræsentant for den nye Udvikling. Desværre maatte han bøde i mange Aar, fordi han havde brudt det Foregaaende og ikke var mægtig nok til at udvikle det Nærværende. Det, som er skeet i hans Person, skal skee i vor Forsamling, hvis vi ikke blive mægtige nok til at knække det, som ligger bag ved os, og kraftige og rolige nok — thi det er derpaa, det kommer an — til at udvikle os i Fremtiden.

S. Sage: I det næstforegaaende Foredrag udtalte den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, een sand og een falsk Anskuelse. Han sagde, at, naar en Mand gjør Oprør, maa han være beredt paa at gaae hen til Skafottet, dersom Forsøget mislykkes. Ja, det er sandt, at den, som vil bryde Landets Lov, hans Overbeviisning være nok saa stærk, hans Samvittigheds Bud nok saa tvingende, han spiller det høie Spil og maa vide, at Skafottet truer, dersom hans Plan mislykkes. Men den ærede Rigsdagsmand sagde ogsaa, at den, der spiller høit Spil, maa tage Conseqventerne. Hvad er det for et høit Spil? Hvad er det, som den ærede Rigsdagsmand senere kalder den Ærgjerrighed, vi skulle betvinge? Er det f. Ex. Ærgjerrighed, at en Embedsmand, naar Landets Lov tillader ham det, stiller sig til Valg og tilbyder Medborgere sin Tjeneste? (Tscherning: Nei!) Han har altsaa Lov til at stille sig! Han kan lade sig vælge; han kan møde med sit Valgbrev i Rigsdagen uden særlig Tilladelse; ved hver Sag, der kommer for, skal han stemme efter sin Overbeviisning (Tscherning: Eller gaae hjem!). Vil den ærede Rigsdagsmand tillade, at han stemmer efter sin Overbeviisning? (Tscherning: Ja!). Det er altsaa, ifølge Grundloven, Pligt og, ifølge den ærede Rigsdagsmand, tilladt, at den valgte Rigsdagsmand, i hver enkelt Sag, stemmer efter sin Overbeviisning. Kan den ærede Rigsdagsmand nu gaae ind paa det Spørgsmaal, om den Valgte spiller et høit Spil, for at vinde Noget, om han er ledet af Ærgjerrighed, eller om det er hans Samvittigheds Bud, der tvinger ham til, om det saa skulde være, at gaae i Spidsen for en Opposition? Hvorledes kan den ærede Rigsdagsmand opstille Regler for, om man skal spille Rolle som Nr. 1, 2 eller 10, eller sidde paa sin Plads og indskrænke sig til at stemme Ja eller Nei? Er det ikke i sin Orden, at det overlades Enhver at arbejde, saaledes som han føler sig kaldet, til Sagernes Afgjørelse? Det er den farligste Sætning, der nogenstunde er udtalt her i Salen, at det er Ærgjerrighed, naar en Mand med Iver og Villiekraft arbejder for sin Overbeviisning (Tscherning: Det har jeg ikke sagt!). (Flere Stemmer: Jo!). Jo, den ærede Rigsdagsmand har kaldt det ærgjerrig Optræden og høit Spil, men det er en grundfalsk Opfatning af vor hele constitutionelle Forsatning. Jeg erindrer rigtignok meget tydeligt, at den ærede Rigsdagsmand paa den grundlovgivende Forsamling bestemte modfatte sig det Forslag, der gik ud paa, at en Embedsmand kunde modtage Valg, uden Tilladelse; men det gik af med Seiren; det er Landets Lov, og den ærede Rigsdagsmand maa underordne sig Loven.